

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

examinând fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Breazu Sergiu în numele inculpaților Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui,

Gumennîi Maxim XXXXX, născut la XXXXX.

Turenco Alexandr XXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 29.09.2018 – 20.01.2020;

Instanța de apel: 26.06.2020 – 28.09.2020;

27.09.2021 – 19.04.2022;

Instanța de recurs: 11.12.2020 – 22.06.2021;

19.07.2022 – 23.11.2022.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 20 ianuarie 2020, Gumennîi Maxim a fost condamnat în temeiul alin.(3¹) al art.70 și alin.(2) lit. e) al art. 152 Cod penal, numindu-i-se o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu executarea pedepsei în penitenciar tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 4 ani.

S-a obligat condamnatul Gumennîi Maxim să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent și să repare daunele cauzate în termen de 12 luni din data rămânerii definitive a sentinței.

Controlul executării pedepsei s-a dispus a fi exercitat de Biroul de Probațiune Chișinău, Oficiul Botanica.

Măsura preventivă în privința inculpatului nu a fost aleasă.

Turenco Alexandr a fost condamnat în baza alin.(2) lit. e) al art.152 Cod penal, numindu-i-se o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani cu executarea pedepsei în penitenciar tip semiînchis.

În baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune de 5 ani.

S-a obligat condamnatul Turenco Alexandr să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent și să repare daunele cauzate în termen de 12 luni din data rămânerii definitive a sentinței.

Controlul executării pedepsei s-a dispus a fi exercitat de Biroul de Probațiune Chișinău, Oficiul Botanica.

Măsura preventivă în privința inculpatului nu a fost aleasă.

A fost admisă parțial acțiunea civilă depusă de partea vătămată Igor Cîrlig, cu încasarea solidară din contul lui Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim în beneficiul lui Igor Cîrlig a sumei de 38047,76 lei MD, care se compune din 20000 lei MD cu titlu de prejudiciu moral și 18047,76 lei MD cu titlu de prejudiciu material, ce constituie 11047,76 lei MD cheltuieli pentru tratament și 7000 lei MD cheltuieli pentru asistență juridică.

Cheltuielile judiciare în mărime de 448 lei, au fost trecute în contul statului.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Gumennîi Maxim la data de XXXXXX, ora 21:08 aflându-se în incinta terasei din stația peco "Petrom", amplasată pe bd. XXXXX, împreună cu cet. Turenco Alexandr, ca rezultat al unui conflict inițiat cu cet. Cîrlig Igor, având intenția de a-i cauza vătămări corporale, i-a aplicat ultimului lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului, a feței și corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 09.07.2018, leziuni corporale sub forma de fractură bilaterală a mandibulei în regiunea mentonieră pe dreapta și angulară pe stânga cu deplasarea fragmentelor, echimoză la nivelul feței, excoriație la nivelul buzei inferioare, cotul drept și genunchiul stâng, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

Inculpatul Turenco Alexandr la data de XXXXX, ora 21:08 aflându-se în incinta terasei din stația peco "Petrom", amplasată pe bd. XXXXX, împreună cu cet. Gumennîi Maxim, ca rezultat al unui conflict inițiat cu cet. Cîrlig Igor, având intenția de a-i cauza vătămări corporale, i-a aplicat ultimului lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului, a feței și corpului, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr. XXXXX din 09.07.2018, leziuni corporale sub forma de fractură bilaterală a mandibulei în regiunea mentonieră pe dreapta și angulară pe stânga cu deplasarea fragmentelor, echimoză la nivelul feței, excoriație la nivelul buzei inferioare, cotul drept și genunchiul stâng, care condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

Astfel, instanța de judecată a stabilit că, prin acțiunile sale intenționate, Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr au comis infracțiunea prevăzută de art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, individualizată prin vătămare intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două sau mai multe persoane.

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către partea vătămată Cîrlig Igor prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei sentințe prin care inculpaților pentru fapta săvârșită să le fie aplicată o pedeapsă cu stabilirea pentru

fiecare o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, fiecăruia. Admiterea integrală a acțiunii civile depuse, cu încasarea solidară din contul lui Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim în beneficiul lui Cîrlig Igor a sumei de 527047,76 lei, care se compune din 500000 lei cu titlu de prejudiciul moral și 27047,76 lei, cu titlu de prejudiciu material. Încasarea din contul lui Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim în beneficiul lui Igor Cîrlig a cheltuielilor de judecata suportate în instanța de apel.

3.1 În motivarea cererii de apel partea vătămată a invocat că ținând cont de comportarea condamnaților Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr în timpul și după consumarea infracțiunii, se constată că aceștia au avut o atitudine iresponsabilă față de fapta care au comis-o, nerecuperând prejudiciul cauzat prin infracțiune părții vătămate. Prin fapta sa inculpații au adus atingere unei valori sociale fundamentale și, aplicarea în acest caz a unei pedepse non-privative de libertate creează starea de nesiguranță și de insecuritatea vieții și sănătății persoanei. Asemenea atitudine permite persoanelor de genul inculpaților să continue activitatea infracțională, știind că pe viitor ei, chiar dacă vor fi diferiți justiției, vor beneficia cu ușurință și în mod repetat de o pedeapsă non-privativă de libertate, precum și subminează încrederea cetățenilor în capacitatea statului de a asigura apărarea valorilor fundamentale consacrate în Constituție, de aceea, se impune sancționarea mai aspră a faptelor de acest gen, fără să excludă mijloacele de drept civil de reparare a prejudiciului. Aceste circumstanțe, denotă necesitatea aplicării unei pedepse cu închisoarea față de inculpat.

A considerat că, doar aplicarea față de inculpații a pedepsei sub formă de închisoare, v-a duce la atingerea scopului pedepsei penale și ar contribui la reeducarea lor.

Totodată, a indicat că, prima instanță a interpretat și a aplicat incorect prevederile alin.(3¹) al art.70 Cod penal, care prevede că la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoane care, la data săvârșirii infracțiunii, a atins vârsta de 18 ani, dar nu a atins vârsta de 21 de ani, care a săvârșit infracțiune la vârsta de la 18 pînă la 21 de ani, maximum pedepsei se reduce cu o treime. În cazul dat în art.152 alin.(2) Cod penal, legislatorul a stabilit pedeapsă maximum 7 ani și potrivit normei enunțate, reducerea pedepsii stabilite de art.152 alin.(2) Cod penal, constituie 2,3 ani, astfel aplicînd prevederile alin.(3¹) al art.70 Cod penal, prima instanță urma să numească lui Gumennîi Maxim o pedeapsă sub forma de închisoare pe un termen de 4 ani și 7 luni.

A indicat partea vătămată că nu este de acord cu mărimea prejudiciului moral acordat, or, la aprecierea cuantumului prejudiciului moral nu s-a ținut seama de toate circumstanțele cauzei, de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului. În rezultatul acțiunilor ilegale din partea condamnaților i-au fost cauzate leziuni corporale, care se califică ca vătămare corporală medie.

A susținut că în rezultatul faptei prejudiciabile săvârșite de condamnații Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim, i s-a cauzat un prejudiciu moral enorm de nedescris. A pierdut sănătate și cu atît mai mult că nu poate vorbi clar, a pierdut încrederea într-un viitor frumos. Mai mult, condamnații nu s-au apropiat de parte

vătămată, nu și-au prezentat scuze, nu s-au interesat de starea sănătății acestuia și nici nu s-au oferit să-l ajute cu cheltuielile suportate pentru tratament.

A considerat că, concluzia primei instanțe în partea încasării mărimumi prejudiciului moral este una neîntemeiată și inechitabilă, în cazul dat consideră necesar de a fi încasat din contul condamnaților prejudiciu moral suportat de partea vătămată în mărimea căruia să fie comensurabilă.

A indicat că pentru perfectarea prezentei cererii, a cheltuit suma de 229 lei pentru efectuarea copiilor dosarului penal și suma în mărime de 2000 lei pentru serviciile juridice, fapt confirmat prin documentele anexate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2020, s-a admis apelul părții vătămate Cîrlig Igor, s-a casată parțial sentința din alte motive, inclusiv din oficiu potrivit art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru primă instanță, prin care: inculpatului Gumennîi Maxim, recunoscut vinovat în baza art.152 alin.(2) lit. e) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art.70 alin. (3¹) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani și 8 luni.

În conformitate cu art.90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani, cu obligarea acestuia să repare în termen de 12 luni prejudiciul cauzat părții vătămate Cîrlig Igor.

S-a dispus încasarea de la inculpatul Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr în mod solidar, în beneficiul lui Gîrlig Igor prejudiciul material în mărime de 11 047, 76 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 7 000 lei, în total - 18 047, 76 lei. 2

S-a dispus încasarea de la inculpatul Gumennîi Maxim Anatolii în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.

S-a dispus încasarea de la inculpatul Turenco Alexandr în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor prejudiciul moral în mărime de 20 000 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

5. Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2020, a fost atacată cu recurs ordinar de către partea vătămată Cîrlig Igor, prin care a solicitat casarea integrală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpaților să le fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, fiecăruia, cu admiterea integrală a acțiunii civile depuse, cu încasarea solidară din contul lui Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim în beneficiul lui Igor Cîrlig a sumei de 527 047,76 lei, care se compune din 500 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și 27 047,76 lei cu titlu de prejudiciu material.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 iunie 2021, s-a admis recursul ordinar declarat de către partea vătămată Cîrlig Igor, s-a casat parțial decizia, în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, cu remiterea cauzei în această parte la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în rest, dispozițiile deciziei contestate s-au menținut.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, a fost admis apelul părții vătămate Cîrlig Igor, casată sentința în partea soluționării chestiunii cu privire la încasarea prejudiciului moral și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care s-a încasat din

contul inculpatului Gumennîi Maxim în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor suma de 150000 (o sută cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat din contul inculpatului Turenco Alexandr Alexandr în beneficiul părții vătămate Igor Cîrlig suma de 150000 (o sută cincizeci mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

7.1 În motivarea soluției, instanța de apel a statuat că, avînd în vedere că prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 iunie 2021, s-a admis recursul ordinar declarat de către partea vătămată Cîrlig Igor, fiind casată parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr, în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, cu remiterea cauzei în această parte la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în rest, dispozițiile deciziei contestate s-au menținut, instanța de apel s-a expus doar în această parte, avînd în vedere că celelalte dispoziții ale deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 septembrie 2020, s-au menținut.

Instanța de apel a reținut că, potrivit prevederilor art. 19 alin.(2) Cod civil, se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). Conform art.20 din Constituție, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Totodată, potrivit prevederilor art. 210 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală, legea procesuală penală asigură drepturile victimei în urma infracțiunii, or, victima unei fapte care constituie infracțiune este în drept să ceară în condițiile legale să-i fie reparate prejudiciile morale, materiale sau fizice. Se consideră prejudiciu nemijlocit cauzat prin acțiunile interzise de legea penală și constă în restituirea obiectelor sau contravalorii bunurilor pierdute, ori nimicite în urma faptei, prin compensarea cheltuielilor inclusiv repararea prejudiciului moral.

Instanța de apel a reținut că potrivit prevederilor art.219 alin.(4) Cod de procedură penală, la evaluarea cuantumului despăgubirilor materiale ale prejudiciului moral, instanța de judecată ia în considerare suferințele fizice ale victimei, prejudiciul agrement sau estetic, pierderea speranței în viață, pierderea onoarei prin defăimare, suferințele psihice provocate de decesul rudelor apropiate etc.

În corespundere cu art.220 Cod de procedură penală și art.2037 Cod civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităților de viață familială și socială, precum și statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanța de

judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obișnuit în împrejurări similare și, pe de altă parte, ia în cont particularitățile cazului.

Instanța de apel a reiterat că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În susținerea celor enunțate, instanța de apel a menționat și jurisprudența CtEDO, cauza Ernst c. Belgiei (15 iulie 2003), unde Curtea a statuat, în principiu, că „atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri. Chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care l-a suferit”.

Învederând aceste considerente ale instanței europene, instanța de apel a evidențiat că în această speță prima instanță nu a ținut cont în deplină măsură de caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate părții vătămate, nu a făcut o evaluare a impactul psihic și moral cauzat părții vătămate Cîrlig Igor în urma acțiunilor infracționale comise de către inculpații Gumennîi Maxim și Turenco Alexandru.

Instanța de apel a reținut că în rezultatul acțiunilor ilegale din partea inculpaților iau fost cauzate leziuni corporale, conform raportului de expertiză judiciară nr. XXXXX din 09.07.2018, fractura bilaterală a mandibulei în regiunea mentonieră pe dreapta și angulară pe stângă cu deplasarea fragmentelor, echimoza la nivelul feței, excoriație la nivelul buzei inferioare, cotul drept și genunchiul sting ce în comun condiționează dereglarea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămare corporală medie.

Aferent circumstanțelor menționate supra instanța de apel a considerat că din contul inculpatului Gumennîi Maxim urmează a fi încasată suma de 150000 lei, în beneficiul părții vătămate Igor Cîrlig și din contul inculpatului Turenco Alexandr urmează a fi încasată suma de 150000 lei, în beneficiul părții vătămate Igor Cîrlig, cu titlu de prejudiciu moral, or compensarea sumei de 300000 lei, poate aduce satisfacție părții vătămate Cîrlig Igor în rezultatul suferințelor fizice și psihice suportate.

Instanța de apel a menționat că prejudiciul moral reprezintă o pagubă care este cauzată individului prin vătămarea unui interes personal nepatrimonial. Evaluarea prejudiciului moral nu presupune determinarea „prețului suferințelor fizice și psihice”, care sunt inestimabile, dar aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicațiilor acestora pe toate dimensiunile vieții sociale. Trebuie să se aprecieze ce au pierdut persoanele vizate pe plan fizic, psihic, social, profesional și familial atât pentru moment, cât și pentru viitor.

La determinarea compensației pentru prejudiciul moral instanța de apel a ținut cont de importanța valorii morale lezate pentru persoana vătămată. În cazul suportării unui prejudiciu moral fiecare persoană vătămată acordă o considerație diferită valorilor lezate. Persoana vătămată apreciază acele valori sau activități, care îi satisfac anumite necesități sau aspirații. Mai mult, cuantumul compensației acordate

depinde și de durata menținerii consecințelor cazului urmare a cărora s-au produs. Stabilind cuantumul compensației pentru prejudiciul moral, instanța de apel a ținut cont de măsura în care această compensație poate acorda persoanei vătămate o anumită satisfacție.

8. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Breazu Sergiu în numele inculpaților Gumennîi Maxim și Turenco Alexandru, prin care invocînd ca temei pentru recurs prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri în latura stabilirii unui cuantum adecvat al prejudiciului moral care urmează a fi achitat de către inculpați părții vătămate.

8.1. În motivarea recursului avocatul Breazu Sergiu invocă că, instanța de apel nu a racordat circumstanțele cazului cu pretențiile materiale ale părții vătămate, primind o soluție depășind limitele convingerii proprii, pe care apărarea o consideră nejustificată.

Menționează că, exagerarea sumei pretinse de partea vătămată cu titlu de prejudiciu moral și poziția instanței vine în contradicție cu realitatea subiectivă a nivelului de trai existent, făcînd imposibilă atît achitarea benevolă, cît și ulterioara executare. Ambii inculpați nu sunt încadrați în cîmpul muncii, dar cu ajutorul părinților au posibilitatea și și-au asumat responsabilitatea de a achita integral cuantumul prejudiciilor stabilite prin decizia instanței de apel din 28.09.2020.

Notează că, de la începutul derulării acțiunilor de urmărire penală și pînă în prezent părinții inculpaților de nenumerate ori au tentat la o mediere cu reprezentanții părții vătămate, însă fără nici un succes.

9. Referință privind opinia sa asupra recursului a fost depusă de către procuror, prin care solicită dispunerea inadmisibilității recursului ordinar declarat ca fiind vădit neîntemeiat.

10. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

În conformitate cu art. 422 Cod de procedură penală, recursul împotriva deciziilor pronunțate de instanțele de apel se declară în termen de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. În speță se constată, că recurenții s-au conformat prevederilor legale și au declarat recursuri ordinare în termen.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

Reieșind din conținutul recursului declarat, Colegiul penal atestă că recurentul face referință la erorile prescrise la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală,

concretizate prin omisiunea instanței de apel de a se expune asupra tuturor argumentelor invocate în apel, sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, în urma cercetării materialelor cauzei, Colegiul penal reține că, temeiurile invocate de recurent nu s-au confirmat, din următoarele considerente.

Potrivit recursului, recurentul critică decizia exprimându-și dezacordul cu quantumul prejudiciului moral dispus spre încasare din contul inculpaților Turenco Alexandr și Gumennii Maxim în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor.

Colegiul reține că, acțiunea civilă exercitată în cadrul procesului penal are ca obiect tragerea la răspunderea delictuală a persoanei responsabile potrivit legii civile, pentru prejudiciul produs prin comiterea faptei care face obiectul acțiunii penale. Prejudiciul solicitat de partea civilă prin intermediul acțiunii avansate în fața instanței împotriva inculpatului, trebuie să reprezinte o consecință directă a infracțiunii deduse judecății, atât în cazul pretinderii recuperării prejudiciului material, cât și a celui moral.

Din materialele cauzei se atestă că, în cadrul acestei cauze penale partea vătămată Cîrlig Ion a înaintat acțiune civilă, în temeiul art. 219 Cod de procedură penală, prin care a solicitat încasarea de la inculpații Turenco Alexandr și Gumennii Maxim a prejudiciului moral în sumă de 500 000 lei (f.d.61-62, vol. II).

În conformitate cu art. 387 alin. (1) din Codul de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Potrivit art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacere persoanei vătămate. Ținând cont de aceste împrejurări, se urmărește scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei. Astfel, instanța de recurs menționează că despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daunele materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În susținerea celor enunțate supra, instanța de recurs menționează și jurisprudența CtEDO (*cauza Ernst c. Belgiei*, 15 iulie 2003), unde Curtea a statuat, în principiu, că „atunci când victima unei infracțiuni se constituie parte civilă în procesul penal, aceasta semnifică introducerea unei cereri în despăgubiri, chiar dacă ea nu a cerut, în mod expres, repararea prejudiciului suferit. Prin dobândirea calității de parte civilă în procesul penal, ea are în vedere nu numai condamnarea penală a autorului infracțiunii, ci și repararea pecuniară a prejudiciului pe care la suferit”.

Colegiul penal relevă că, inculpații Turenco Alexandr și Gumennîi Maxim, prin acțiunile sale infracționale, au cauzat părții vătămate Cîrlig Igor, atât suferințe fizice, cât și psihice, gravitatea primelor a fost constatată prin raportul de expertiză medico-legală nr. XXXXX, părții vătămate fiindu-i cauzate mai multe leziuni corporale, care se califică ca vătămări corporale medii.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de apel, ținând cont de prevederilor art. 219 alin.(4) Cod de procedură penală, legal și întemeiat a desființat hotărârea primei instanțe în ce privește încasarea prejudiciului moral și a emis o nouă hotărâre prin care a dispus încasarea din contul inculpaților Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr în beneficiul părții vătămate Cîrlig Igor a prejudiciului moral de la fiecare inculpat a câte 150 000 lei, soluție argumentată în aspectul dat, stabilind motivat că anume acest cuantum a prejudiciului moral corespunde suferințelor psihice suportate de către partea vătămată și constituie în sine o satisfacție echitabilă.

Or, criteriul general invocat de CtEDO, în vederea determinării cuantumului despăgubirilor pentru prejudiciul moral și material cauzat, constă în aceea că despăgubirile trebuie să prezinte un raport rezonabil de proporționalitate cu atingerea adusă valorilor sociale ocrotite, intensitatea și gravitatea atingerii adusă acestora. În situația daunelor morale, datorită naturii lor nepatrimoniale, o evaluare exactă a acestora în bani nu este posibilă, întinderea despăgubirilor stabilindu-se prin apreciere raportată la elementele de fapt. CtEDO, atunci când acordă despăgubiri morale, nu operează cu criterii de evaluare prestabilite, ci judecă în echitate.

La capitolul dat, Colegiul penal ține să menționeze că, soluția instanței de apel privind încasarea din contul inculpaților a prejudiciul moral de la fiecare inculpat a câte 150 000 lei, sumă care va fi una proporțională suferințelor psihice cauzate prin acțiunile inculpaților, este una justă, iar criticile recurentului nu constituie temeieri verosimile de a răsturna situația în prezenta cauză, ce ar necesita intervenția instanței ierarhic superioare, în sensul casării hotărârii judecătorești adoptate de instanța de apel.

Astfel, Colegiul specifica că, instanța de apel la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, a luat în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice și fizice, cât și datele obiective care certifică acest fapt, precum și alte circumstanțe subsidiare, cum sunt situația persoanei care poartă răspunderea pentru cauzarea prejudiciului moral.

Totodată, instanța de apel la emiterea hotărârii s-a condus și de indicațiile oferite prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 iunie 2021.

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că despăgubirea în valoare totală de 300 000 lei este una compensatorie.

Totodată, instanța de recurs reține că deși avocatul Breazu Sergiu solicită micșorarea sumei prejudiciului moral, în recursul declarat, acesta nu a adus argumente plauzibile în susținerea poziției sale.

Prin urmare, Colegiul menționează că, nu se constatată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea deciziei atacate sub aspectele invocate de către avocatul Breazu Sergiu.

Din considerentele expuse, instanța de recurs ordinar conchide că, temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza *Albert vs. România* din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

Astfel, Colegiul penal statuează că, temeiul invocat de către recurent prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, nu s-a confirmat în cauza dată, iar decizia atacată este legală și întemeiată, ceea ce impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

11. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Breazu Sergiu în numele inculpaților Gumennîi Maxim și Turenco Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, în cauza penală în privința lui *Gumennîi Maxim XXXXX și Turenco Alexandr XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *28 decembrie 2022*.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana